

TORI VALLAVOLIKOGU ARENGU- JA PLANEERINGUKOMISJONI KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 11

Tori vald

14. mai 2019

Algus kell 17.00 lõpp kell 17.20

Toimumise koht: Tori Vallavalitsus

Juhatas: komisjoni esimees Markko Virkus

Protokollis: volikogu sekretär-juhiabi Terje Võsumets

Koosolek toimus koos majanduskomisjoniga.

Osalesid komisjoni liikmed: Raivo Jürimäe, Karet Akkaja ja Janek Leppnurm

Osalesid majanduskomisjoni liikmed: Jaan Kägu, Andres Mõis, Enn Kuslap, Kalev Kiisk, Katrin Tiimann, Marko Šorin, Raivo Jürimäe ja Valev Udras

Puudusid: aseesimees Tõnu Sepik, Janek Bahovski, Ivari Niinemäe ja Kardo Kase

Koosoleku alguses lepiti kokku, et päevakorrapunkti arutelu juhib majanduskomisjoni esimees Jaan Kägu.

Kutsutud: vallavanem Lauri Luur

Päevakord:

1. Are valla, Sauga valla, Tori valla ja Sindi linna ühinemislepingu muutmise

Päevakord kinnitati ühehäälselt.

Päevakorra punkt 1

Ettekandeks saab sõna vallavanem Lauri Luur.

Lauri Luur: selleks, et teemaga edasi minna, peab muutma ühinemislepingut, kuna seal on fikseeritud valla välispiir ja asustusüksute hulk. Ühinemislepingu muutmist vajavate punktide osas on toimunud avalikustamine, mille käigus ettepanekuid ei laekunud. Laekus kaks kirja, mis olid selle protsessi vastased. Üks muudatus annab nõusoleku, et välispiiri võib muuta veel järelejäänud kahe aasta jooksul ja teine sätestab, et Saugas asuv teenuskeskus toimetab seni, kuni Sauga alevik on Tori valla koosseisus. Lähtuvalt ühinemislepingu enda sõnastusest on lepingu muutmiseks vajalik minimaalselt 16 volikogu liikme poolthäääl ehk et otsuse poolt peab hääletama 2/3 volikogu koosseisust. Kui otsust ei tule, siis see volikogu koosseis selle

otsustamisega edasi minna ei saa ja menetlus lükkub järgmisele volikogu koosseisule edasi. Menetlus lõppeb siis, kui volikogus otsustatakse menetlus lõpetada. Vallavalitsus jääb ootama volikogu hääletust. Kui otsustatakse eelnõu poolt, peab piirimuudatus jõustuma kuus kuud enne järgmisi valimisi ehk mais 2021.

Andres Mõis: olen selle poolt, et ühinemislepingut võiks muuta. Saaks selle pinge maha. Mitmed sammud on praeguseks juba tehtud – on alustatud, tehtud majanduslike mõjude uuring, avalikustatud, igatepidi räägitud. Et edasi minna, tuleks seda toetada.

Enn Kuslap: mida arvad õiguskantsleri seisukoha kohta, et volikogu liikmed peavad vangerdama jms?

Andres Mõis: ongi see, et kuud enne järgmisi valimisi, et saaks kandideerida järgmise omavalitsusse. Seda kohe kiirustades tegema hakata, muidugi pole mõtet, vaid kuus kuud enne. Et järgmise korra valimislubadus saab olema jälle linnaga liitumine.

Lauri Luur: piirimuudatus iseenesest vajab lihthäälteenamust, enamus peab poolt olema. Täna kehtib ühinemisleping veel 2,5 aastat, seda ei saa eirata.

Katrin Tiimann: mind hääletustulemused ei veennud, rahva tahe ei sunni seda lepingut muutma. Osalusprotsent ja tahteavaldus jättis mind natukene külmaks. Ei olnud see, et valdav enamus tahaks linna minna. Tahtmine linna minna jäi alla 30% nendest inimestest, kes olid hääleõiguslikud.

Andres Mõis: eelmine kord näiteks Kiisa, Vainu ja Kilksama külad võtsime välja. Protsent oli täpselt sama. Arvamusi ongi erinevaid.

Marko Šorin: kui järgmises volikogus ei ole 2/3 poolt, siis see volikogu enam selle asjaga tegeleda ei saa?

Lauri Luur: lähtuvalt kehtivast seadusandlusest, kui seda on võimalik uuesti esitada, ju ta siis esitatakse. Tuleb täpsustada, mitu korda ühte ja sama eelnõu saab esitada. Ei saa ju panna sama eelnõud järjest süsteemselt hääletusele, et äkki nüüd läheb läbi. Siis peab olema uus eelnõu, mingi uus nüanss.

Marko Šorin: juba 2/3 on ambitsioonikas number. Kas tulevad üldse kohale volikogu liikmed?

Jaan Kägu: kui sain esimest korda volikogu laua taha, ütlesin, et koera saba kaks korda ei raiuta. Kogu Tori vallal tuleks Pärnuga kokku minna ja ma arvan, et selle viimase paari aastaga, mis nüüd järgmiste valimisteni jääb, peab hakkama vald seda rida ajama, et Tori vald peaks liituma Pärnu linnaga ja Pärnu linna asemel peaks olema Pärnu omavalitsus nimi. Keskkonnakomisjon ei toetanud seda ja ka minu seisukoht on selline, et ei toeta nende paari küla äraandmist, kuna terve vald peaks minema linnaga kokku.

Vallavanem Lauri Luur andis ülevaate Hiiumaa valla mudelist, millega osakonnajuhatajad käisid kuu alguses tutvumas.

Lauri Luur: neil on väga selged oma registrikoodiga osavalla üksused. Kõik väikesed majandusküsimused ongi osavallakogu ja osavallajuhtide otsustada. Neil on ka omaette eelarve. Nad leidavad, et see on väga hästi end õigustanud. Jagan seda arvamust, et väikesed asjad võiksid saada kohapeal otsustatud, aga keskset poliitikat tehakse keskses volikogus. Tänapäevane Pärnu linn võib-olla päris sellist mudelit rakendada ei saa, sest ei ole tasakaalu maa ja linna vahel. Kui räägime sellisest maakonnasuurususest omavalitsusest, siis ta peab sinna paratamatult minema. Keskelt ei jõua lahendada kohapealseid pisiasju. Täna hoiavad kõik sellest teemast eemale, aga ühel päeval tuleb see niikuinii lauda. Pärnu osavaldadel ei ole seda võimu, mis Hiiumaal, on teine lähenemine. On erinevaid lahendusi ja tasuks minna ka volikogu liikmetega Hiiumaaga tutvuma.

Kalev Kiisk: kindlasti ma ei toeta seda ühinemislepingu muutmise otsuse eelnõu. Üks asi on õiguskantsleri seisukohad, mis on väga loogilised. Teine asi see, et minu arvates kohaliku demokraatia kõige parem väljendus oleks see, kui peale järgmisi valimisi tuleb kokku selline volikogu koosseis, kes tavalise lihthäälteenamusega tahab neid külade piire muuta, linnaga

liitumist või mitteliitumist arutada. Minu arvates on Tori vald praegu seisnud selle piirkonna inimeste huvide eest paremini kui seda oleks teinud Pärnu linn. Üks näide selle kohta on OÜ Eesti Killustik taotlus, kus nad tahtsid Pärnu linna külje all uurida liiva- ja kruusavarusid võimaliku kaevanduse avamiseks. Tori Vallavolikogu ja Vallavalitsus andis seisukoha, et me ei toeta seda uuringuloa andmist. Pärnu linn jättis enda seisukoha ütlemata. Tean, et kohalikul omavalitsusel ei olegi kohustust enda arvamust öelda Keskkonnaametile, aga see on üks näide sellest, kuidas vald on üritanud selle MTÜ Tammiste-Veskimetsa külaseltsi taotlusele igati kaasa mõelda. Selline taotlus seltsi poolt oli, et selle küla inimesed ei näe seal uuringu, rääkimata kaevanduse võimalikkust. Teen ettepaneku seda ühinemislepingu muutmise eelnõu mitte toetada!

Raivo Jürimäe: mind häirib selle asja juures kõige rohkem see, kui palju on ressursi ja aega ja raha ja struktuure loodud ja samas räägitakse kindlas kõneviisis, kuidas me hakkame nüüd tükke ära jagama. Kui need tükid ära jagame, osutub moodustatud struktuur täiesti ülearuseks, tuleb hakata inimesi koondama. Ühes küljest töötab vallavalitsus selle nimel, et struktuur moodustada ja teisest otsast räägib tüki äraandmisest. See on maksumaksja raha! Mina olen seda meelt, et mingi üksuse küljest ei jagata niisama tükke ära!

Andres Mõis: oleks tulnud varem anda ja mitte hakata struktuuri looma. Kui me tuleme valimiste juurde tagasi, siis Loogilisel Pärnumaal oli üks valimislubadus. Endisest Sauga piirkonnast käis hääletamas ca 1000 inimest ja nendest 550 hääletasid Loogilise Pärnumaa poolt, pluss oli ka teistel valimisliitudel lubadus külade teemaline küsitlus. Sauga inimestel on kindel soov ja tahtmine minna Pärnusse!

Raivo Jürimäe: ometi on olemas liitumisleping, seal on kirjas hoopis teisiti.

Andres Mõis: see ongi valesti seal kirjas. Selle kohta õiguskantsler tegi ka noomituse, täna see ei loe, loeb see mis praegu kirjas on. Selle kohta Sauga vald vabandas inimeste ees, aga mis sellest loeb, me oleme ikka Toris. Selle kohta piirkonnakomisjon, kes ühinemist koordineeris, palus, et ärge mehed tehke seda. See on algusest peale valesti tehtud ja mina jään oma seisukoha juurde!

Raivo Jürimäe: aga kõik see raharaiskamine, teeme vapi ja lipu ja..... ise ei teagi kui suurt meil vaja on.

Andres Mõis: sellega ma olen nõus.

Markko Virkus: see leping on minu jaoks liiga värske ja mina laseksin asjal veidi settida ja täna me töötame ju selle nimel, et Tori vald töötaks ja mina näen, et Tori vald on tänases tervikus tugev partner Pärnu linnale. Et mitte minna seda kohe lammutama, milles on just alles kokku lepitud. Tegelikult me ju seisame kogu selle terviku eest ja töötame selle nimel, et see asi toimiks ja elanikel oleks Tori vallas väga hea elada.

Enn Kuslap: väga head mõtted on kõik välja käidud. Kõigil on omajagu õigust ja omajagu mitte võib-olla niipalju. Pooldan seda seisukohta, et me ei tormaks selle ühinemislepingu vastuvõtmisega, vaataks. Ja see, kuidas Sauga elanikud võtsid selle otsuse vastu, too moment oli rahulolematust arvatavasti palju suurem kui täna. Minu meelest on Tori Vallavalitsus täna päris palju tööd teinud selle nimel, et ka Sauga elanikul oleks seal parem elada ja minu meelest me oleme päris palju ära teinud. Et praegu ei tormaks sellega. Kui see teema jätkub, võib tulla kõne alla see variant, et kogu Pärnumaaga, aga sinna on tükk maad minna.

Jaan Kägu: ega me üksmeelt 100% ei leia. Panen hääletamisele, kes on selle poolt, et ühinemisleping sellisel kujul volikogus heaks kiita?

Arengu- ja planeeringukomisjon kohalviibinud neljast liikmest hääletas kaks otsuse poolt ja kaks vastu.

Otsustati: arengu- ja planeeringukomisjoni ning majanduskomisjoni hääletustulemus kokku: 4 poolt, 7 vastu.

/allkirjastatud digitaalselt/
Markko Virkus
koosoleku juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/
Terje Võsumets
protokollija